

עסקים ולומדים

זווית יהודית אקטואלית לקהילת אנשי העסקים

פרשת מצורע, ח' ניסן התשע"ו

יציאת הכהן אל מחוץ למחנה כדי לבחון מקרוב את מצבו של המצורע המבודד מהחברה מסמלת את דאגתה של היהדות אל כל אחד ואחד: "וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן אֶל-מַחֲוֵץ לַמַּחֲנֶה וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נֶגְעַתְהוּ עַתְמֵן-הַצָּרוּעַ" (ויקרא יד, ג).

במקרה שלפנינו, הכהן מייצג את הסמכות, את המנהיג. והנה הכהן איננו ממתין למצורע שיבוא אליו, אלא הוא בעצמו יוצא אל מחוץ למחנה על מנת לראות האם המצורע נרפא.

כך מצינו בדברי הרמב"ן: "כי הכהן יצא אל מקום מושבו מחוץ למחנה, והוא לא יבא אליו אף על פי שנתרפא"

האכפתיות והיחס, גם לאדם שחטא, אינה פחותה מיחס לאדם הנורמטיבי. שמואל הנביא שנהג כך ויצא הוא בעצמו לעם על מנת לדון אותם זכה שהקב"ה הלך לדבר עמו: "אמר הקדוש ברוך הוא: משה שהיה יושב במקום אחד לדון את ישראל יבוא אצלי לאוהל מועד לשמוע הדיבור. אבל שמואל, שהלך אצל ישראל בעיירות ודן אותם, אני הולך ומדבר עמו, לקיים מה שנאמר: 'פלו ומאזני משפט לה'" (שמות רבה טז, ד).

סיבה נוספת ליציאת הכהן מחוץ למחנה על מנת לבחון האם המצורע נרפא היא ללמד את הכהן המנהיג ענווה מהי. מאחר והכהן הוא הקובע לבדו האם הנגע הוא צרעת אם לאו, הוא עלול לבוא לידי גאווה. אשר על כן הוא צריך לצאת ממקומו על מנת להרגיש בסבלו של האדם הפשוט. כך היה גם אצל משה רבינו בתחילת מנהיגותו, כשיצא על מנת לחוש ולראות בסבלם היומימי של האנשים. על המנהיג לזכור כי מי שעלה לגדולה ונעשה ראש, צריך להיות קשור תמיד למונהגיו, כי גם ה'ראש' זקוק ל'רגליים'.

רבי שמואל דוב אשר מביסקביץ מחדש כי בכל חטא או נפילה של האדם, חלק מהאשמה היא על המנהיג: "והרמז בזה שיזדמן לגדול שבישראל גם כן מעט מכשול שמץ מזה החטא ובזה שיתקן הכהן את עצמו יתקן גם כן את המצורע ודי למבין" (נאות דשא, תזריע).

המנהיג אמור לחוש את רחשי ליבם של מונהגיו, בכך עליו להצמיד אותם בדרך הנכונה. ברם, אילו חטא אחד ממונהגיו סימן שקיים נתק ביניהם המעיד כי שניהם אשמים בחטא זה.

הקשר הזה נכון לשני הכיוונים. מנהיג חוטא הוא פועל יוצא של חטא העם. כך כתב **רבי עובדיה ספורנו**: "אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם. כלומר שלא תקרה לו שגגת חטאת זולתי ממוקשי עם, כאמרם המתפלל וטעה סימן רע לו, ואם שליח ציבור הוא, סימן רע לשולחיו" (ויקרא ד, ג).

העם רואה במנהיג מצפן המכוון את הדרך, כפי שאומר המלבי"ם: "הקרבתו שהכוהן המשיח מביא ודרך הקרבתו הם כעין קרבן ציבור, לפי שעיני העם כולו נשואות אל הכהן המשיח. לכן שקול חטאו כחטא הציבור כולו" (המלבי"ם).

הקשר בין המנהיג לעם הוא דו צדדי. על המנהיג לחוש את רחשי לב העם ועל העם לרצות לקבל את מנהיגם כראש החץ המניע אותם להצלחות גדולות.

כך אמר גם ראש ממשלתנו הראשון **דוד בן-גוריון**: "ההיסטוריה נעשית בידי העם לא בידי אנשים, מנהיג הוא משרת הכלל, משרת האידיאה; רוב המנהיגים המובילים שואבים את כוחם מהתמיכה וההיענות שהציבור מעניק להם".

מנהיג זקוק לעם והעם לו. על כן אין באה לידי ביטוי המלצת התלמוד: 'אין מעמידין פרנס על הציבור, אלא אם כן נמלכים בציבור'. כלומר, אין ממנים מנהיג על הציבור ללא התייעצות מוקדמת עם הציבור כי המנהיג והציבור צריכים להיות מחוברים זה עם זה.

כותב המאמר: הרב אבי שיש, ר"מ בישיבת ההסדר טפחות ומרבני צהר

בארגון רבני צהר חברים למעלה מ-1,000 רבנים ואנשי חינוך, הפועלים בהתנדבות לקדם זהותה היהודית של מדינת ישראל, מתוך הידברות ושותפות. ארגון רבני צהר מבוסס על עקרונות של ישרה ונאמנות למדינה, תוך מחויבות להלכה ולמסורת היהודית.

ארגון צהר מזמין אותך להיות שותף באיחוד החברה הישראלית ובעיצוב דמותה היהודית של מדינת ישראל

לתרומות ולתמיכה בפעילויות של צהר: 1800-071-414 | www.tzohar.org.il

חפשו אותנו ב-f

